

HANDELINGEN

22:22-24:27

Paulus verdedigt zich tegenover het Sanhedrin en Felix, maar blijft ondanks zijn onschuld gevangenzitten.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/handelingen/22-22-24-27

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Paulus' getuigenis en de aanleiding	4 min	4
2	Woede om de zending naar de heidenen	4 min	5
3	Paulus beroept zich op zijn burgerrecht	5 min	8
4	Paulus' eerdere afranselingen en lijden	3 min	10
5	De overste vreest Paulus' burgerrecht	2 min	12
6	Paulus wordt voor het Sanhedrin gebracht	2 min	13
7	Een onschuldige blijft politiek gevangen	2 min	14
8	Paulus en de hogepriester Ananias	4 min	15
9	Farizeeën en sadduceeën tegen elkaar	4 min	18
10	Jezus belooft Paulus Rome	3 min	20
11	Het moordcomplot tegen Paulus	2 min	22
12	Paulus' neef onthult de hinderlaag	4 min	23
13	Een gewapend escorte naar Caesarea	3 min	26
14	De brief van Lysias aan Felix	2 min	27

15	Aankomst en bewaring in Caesarea	3 min	29
16	Tertullus beschuldigt Paulus	3 min	31
17	Paulus weerlegt de aanklacht	2 min	33
18	De Weg, de opstanding en de getuigen	3 min	34
19	Wet, Profeten en de opstanding	2 min	36
20	Felix stelt het vonnis uit	3 min	37
21	Felix houdt Paulus twee jaar gevangen	4 min	38
	Om verder te lezen		40

1

Paulus' getuigenis en de aanleiding

Zoals je weet, zijn we onze vorige bijeenkomst geëindigd midden in hoofdstuk 22 van Handelingen. We stopten aan het einde van Paulus' toespraak tot de menigte in Jeruzalem. Hij had zich aan geen enkele provocatie schuldig gemaakt. Maar Joden uit Asia hadden ten onrechte of oneerlijk beweerd dat hij de tempel had geschonden door een heiden mee te nemen naar het gebied voorbij het punt waar heidenen mochten komen. Paulus had dit niet gedaan. Hij zou dit niet doen. Maar hij werd ervan beschuldigd, en voordat iemand besloot hem een eerlijk proces te geven, besloot de hele menigte die bij de tempel aanbad dat hij de schuldige was. Ze begonnen hem te slaan en probeerden hem te doden.

Zoals zo vaak het geval is, zijn de Romeinen de goede mannen in het boek Handelingen. De Romeinen komen tussenbeide. Deze overste, Claudius Lysias, brengt enkele soldaten vanuit de vesting naar beneden en redt Paulus uit hun handen. Terwijl ze de trappen naar de kazerne oplopen, vraagt Paulus hem toestemming om de groep toe te spreken, en die krijgt hij.

Aan het begin van hoofdstuk 22 houdt Paulus deze toespraak, die eindigde in vers 21. De toespraak bestond grotendeels uit een relaas van zijn eigen leven en bekering. Als je erover nadenkt, zou zo'n getuigenis ideaal zijn. Dat zou je bij iedere gelegenheid gebruiken. Stel je voor dat je voor een onbekeerd publiek, voor ongelovigen, zou kunnen staan en getuigen dat je een beruchte vervolger van de christelijke gemeente was. En dat je juist daarmee bezig was toen een visioen uit de hemel je blind maakte — je letterlijk op bovennatuurlijke wijze drie dagen lang blind maakte — en dat je gezichtsvermogen daarna op bovennatuurlijke wijze werd hersteld toen je gedoopt werd. Wat een geweldig getuigenis om in een evangelistische situatie te geven.

Er zijn zelfs geleerden geweest die zeiden dat alleen het getuigenis van Paulus al nodig is om te bewijzen dat het christendom waar is. Van alle andere apologetische argumenten die beschikbaar zijn om te bewijzen dat Jezus is Wie Hij zei dat Hij was,

heb je er geen enkel nodig als je het getuigenis van Paulus hebt. Ik denk dat het werkelijk zo is dat het getuigenis van Paulus een van de sterkste bewijzen voor het christendom is, omdat hij een bekende historische figuur is. Hoewel sommige mensen dwaas genoeg beweren dat Jezus slechts een mythe is, heeft niemand ooit beweerd dat Paulus een mythe was. We hebben brieven die door hem geschreven zijn. Hij is de stichter van een hele groep gemeenten, waarvan sommige vandaag de dag nog bestaan. Laten we eerlijk zijn: beweren dat hij een mythe is, is belachelijk.

Maar iedereen vertelt hetzelfde verhaal over hem. Hij was een Jood die de gemeente vervolgde. Iets veranderde hem. Wat was het? Niemand kan ontkennen dat iets hem veranderde. Mensen kunnen verschillende theorieën bedenken over waarom hij veranderde, zonder ermee in te stemmen dat hij Jezus zag. Sommige mensen hebben gezegd dat hij misschien epileptisch was, een aanval kreeg en die ten onrechte voor een visioen van Christus hield, of iets dergelijks. Maar geen van de alternatieve verhalen doet recht aan het bewijsmateriaal. Evenmin doet een van de alternatieve verhalen over de opstanding van Christus recht aan het bewijs van het lege graf en het feit dat Christus na Zijn opstanding zichtbaar is verschenen. In elk geval kunnen de bekende feiten eigenlijk maar op één manier goed worden verklaard. De bekering van Paulus is beslist een van die gebeurtenissen die een verbluffend sterk bewijs opleveren.

Paulus geeft dat getuigenis iedere keer dat hij daartoe de kans krijgt aan de Joden. Dat deed hij hier, en ze luisterden aandachtig. In vers 22 staat:

2

Woede om de zending naar de heidenen

Zij hoorden hem nu aan tot dit woord toe, maar daarna verhieven zij hun stem en zeiden: Weg van de aarde met zo iemand, want hij behoort niet te blijven leven.

HANDELINGEN 22:22

Welk woord? Het woord 'heidenen', het laatste woord van zijn preek. Het was misschien niet zijn bedoeling dat dit het laatste woord van zijn preek zou zijn. Maar het laatste woord dat hij eruit wist te krijgen voordat de menigte hem onderbrak, was 'heidenen'.

Hij zei dat hij een visioen van Jezus zag terwijl hij in de tempel bad. En Jezus zei:

En Hij zei tegen mij: Ga, want Ik zal u ver weg zenden, naar de heidenen.

HANDELINGEN 22:21

Dit wijst er natuurlijk op dat Jezus, toen Hij een belangrijke gezant koos, hem niet naar de Joden zou sturen, maar naar de heidenen. In die zin gaf Jezus de voorkeur aan de heidenen boven de Joden en bevoorrechtte Hij hen met de boodschap die Paulus hun zou gaan prediken. Dit bevestigde in de gedachten van degenen die Paulus al haatten alleen maar dat hij een liefhebber van heidenen was, een overloper, een meshumad. Meshumad is het Joodse woord voor een verrader. Zo denken hedendaagse Joden over Saulus. Ze kennen zijn verhaal, maar zouden hem meshumad noemen. Hij is een verrader van het Joodse volk.

Dat was hij natuurlijk niet, en hij deed niets waartoe hij niet gedwongen was. Hoe had hij anders kunnen reageren? Hij had er niet om gevraagd christen te worden. Hij had er niet om gevraagd apostel te worden. Uit eigen keuze volgde hij een totaal andere koers, en Jezus greep hem. Zoals Paulus in Filippenzen zegt:

Niet dat ik het al verkregen heb of al volmaakt ben, maar ik jaag ernaar om het ook te grijpen. Daartoe ben ik ook door Christus Jezus gegrepen.

FILIPPENZEN 3:12

Het is alsof Christus hem arresteerde en hem een andere kant op liet gaan. Paulus had nee kunnen zeggen, maar hoe zou je dat kunnen? Hoe zou je daar werkelijk nee tegen kunnen zeggen?

Dus in zekere zin: arme Paulus. Maar ook: bevoorrechte Paulus. Hij had het grote voorrecht openbaringen te ontvangen, wonderen te verrichten en gemeenten te stichten. Wat wonderbaarlijk, en wat een loon heeft hij in de hemel. Maar tegelijkertijd had alle ellende die ze hem aandeden niets te maken met enige keuze die hij hierin had. In elk geval deed hij eenvoudig wat hem in zekere zin door een goddelijk visioen was opgedragen. Hij haalt alleen maar aan wat Jezus tegen hem zei: 'Ik stuur je naar de heidenen.' Voor zijn Joodse toehoorders daar, die al enigszins opgewonden waren, was dat een ondraaglijke uitspraak. Vers 22 zegt:

En ze luisterden naar hem tot hij dit zei,

Zij hoorden hem nu aan tot dit woord toe, maar daarna verhieven zij hun stem en zeiden: Weg van de aarde met zo iemand, want hij behoort niet te blijven leven.

HANDELINGEN 22:22

—wat een teken is dat ze diep beledigd en gegriefd zijn—

En toen zij schreeuwden en de kleren van zich afsmeten en stof in de lucht gooiden,

HANDELINGEN 22:23

Dit is eigenlijk gewoon een enorme driftbui. De Joden schudden gewoonlijk het stof van hun kleren of stampten het stof van hun voeten als een daad waarmee ze iedere verbondenheid met iemand afzwoeren of ontkenden. Dat deden de Joden wanneer ze uit een heidens land kwamen. Ze kwamen dan terug in Israël en schudden het heidense stof van hun kleren en hun voeten. Paulus deed dit zelf in Antiochië, bij de synagoge. Later deed hij het nog een keer, toen de Joden hem afwezen en hij het stof van zijn voeten of zijn kleren schudde. Hier smijten ze hun kleren van zich af en gooien ze stof in de lucht. Dat is niet het gebruikelijke ritueel van het afschudden van stof. Dat is niet wat men normaal doet. Ze gedragen zich gewoon als een stel verwende kinderen dat een driftbui heeft. Ze zeggen:

Hij verdient het niet om te leven, weg met hem van de aardbodem,

3

Paulus beroept zich op zijn burgerrecht

beval de overste hem in de kazerne te brengen, en hij zei dat men hem onder geseling moest verhoren, om aan de weet te komen waarom zij zo tegen hem tekeergingen.

HANDELINGEN 22:24

De tribuun kende kennelijk niet genoeg Aramees om ook maar te weten waarover gesproken werd. Hij heeft Paulus gewoon in een vreemde taal horen spreken. Plotseling barst de menigte los, en de Romein heeft geen idee wat er aan de hand is. Dus zegt hij: 'Verhoor hem.'

De gebruikelijke manier om een gevangene te verhoren was hem te geselen. Dat betekende dat hij aan een geselpaal werd vastgebonden en werd gegeseld tot hij informatie gaf. Zo verhoorden ze mensen om informatie te verkrijgen. Als iemand niet direct bruikbare informatie gaf, geselden ze hem harder. Iedere volgende zweepslag die nodig was om hem te laten bekennen wat er aan de hand was, werd zwaarder. Zo dwing je iemand tot een bekentenis. Zo krijg je informatie uit hem.

Claudius Lysias had de Joden om informatie gevraagd, maar hij kon geen duidelijk antwoord krijgen. Dus dacht hij: 'Ik ga het rechtstreeks uit de mond van de betrokkene horen. Verhoor hem. Gesel hem.' Geselen betekent met een zweep slaan.

En terwijl zij hem met de riemen in gestrekte houding vastbonden, zei Paulus tegen de hoofdman over honderd die erbij stond: Is het u geoorloofd een Romein te geselen, en dat nog wel onveroordeeld?

HANDELINGEN 22:25

Het was niet alleen onwettig om een man te geselen die Romein was en niet door een rechtbank was veroordeeld, maar het was ook verboden hem vast te binden. Een van de rechten van Romeinse burgers was dat ze niet vastgebonden of gegeseld mochten

worden zolang ze niet door een rechtbank voor een misdrijf waren veroordeeld. En Paulus was niet veroordeeld. Ze hadden hem al vastgebonden en maakten zich gereed om hem te geselen.

Paulus lijkt dit heel terloops te zeggen. Paulus wist dat hij een sterke onderhandelingspositie had. Hij hoefde niet boos te worden. Hij hoefde niet stellig op zijn strepen te staan. Je zou zijn terloopse houding vrij kunnen weergeven als: ‘Trouwens, is dit wettig? Zoek het even na. Ik heb de wetboeken de laatste tijd niet gelezen, maar misschien weet jij het: is het wettig dat jullie een man geselen die Romein is en niet veroordeeld?’ Plotseling boezemt dit niet alleen de centurio angst in, maar ook de tribuun, want ze hebben hem al vastgebonden. Dat is onwettig. Ze hebben hem nog niet geseld, maar ze hebben zijn rechten al geschonden. Als hij een aanklacht wilde indienen, kon dat heel slecht uitpakken voor hun loopbaan.

En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor een groot bedrag verkregen. En Paulus zei: Maar ik ben zelfs zo geboren.

HANDELINGEN 22:28

Je kon het burgerrecht kopen. Dat was heel duur, omdat de voorrechten als zeer waardevol werden beschouwd. Deze tribuun had kennelijk zelf het Romeinse burgerrecht en had het voor een aanzienlijk bedrag gekocht. Paulus hoefde geen cent te betalen. Hij was met dat voorrecht geboren, wat betekent dat zijn vader of grootvader het voor zijn familie had verkregen.

Zoals ik eerder zei, werd het burgerrecht niet gemakkelijk aan mensen verleend. De meeste mensen in het Romeinse Rijk hadden dat voorrecht niet. Daarom nam men niet aan dat hij een Romeins burger was totdat hij er zelf aanspraak op maakte. Men nam aan dat hij het niet was. Het kwam zelden voor dat iemand een Romeins burger was, en zeker een Jood. Toch vertelt Paulus ons elders dat hij de zoon van een Farizeeër was. Zijn vader, een Farizeeër, had het Romeinse burgerrecht.

Je kon het burgerrecht hoofdzakelijk op twee manieren verkrijgen: door de keizer een enorme dienst te bewijzen of door het te kopen. Zo'n dienst bestond meestal uit een buitengewone heldendaad voor Rome in een oorlog, hoewel Farizeeën over het algemeen waarschijnlijk geen grote krijgers en ook geen grote patriotten van Rome

waren. Zijn vader was dus waarschijnlijk erg rijk. Omdat hij wist welke voordelen het Romeinse burgerschap bood, had hij het waarschijnlijk gekocht, net zoals deze tribuun het voor een hoge prijs had gekocht. Het verschil is dat de vader van Paulus dat had gedaan, zodat Paulus het zelf niet hoefde te doen. Paulus was van geboorte een vrij Romeins burger. Wat een voorrecht was dat. Zonder dat het hem iets kostte, genoot hij deze voordelen. Ik weet zeker dat hij dat waardeerde, vooral op dit specifieke moment. ‘Bedankt, pa, waar je ook bent. Bedankt dat je het burgerschap voor me hebt gekocht, want daardoor ontkom ik aan nog een geseling.’

4

Paulus' eerdere afranselingen en lijden

Het is interessant dat hij eerder, toen hij in hoofdstuk 16 in Filippi was, ook al Romeins burger was. Maar hij liet hen hem geselen zonder hun te vertellen dat hij een burger was. Hij liet zich slaan, terwijl hij dat gemakkelijk had kunnen voorkomen door het alleen maar te zeggen. Maar hij onderging die afranseling. Hij ving de klappen op voor de rest, omdat hij wist dat hij het hun later kon aanrekenen als hij zich door hen liet slaan. En dat deed hij. Toen ze hem de volgende dag wilden vrijlaten, zei hij:

‘Wacht eens even. Ik vertrek niet voordat jullie mij openlijk in het gelijk hebben gesteld, want ik ben een Romein. Dat wisten jullie niet toen jullie mij sloegen, maar nu weten jullie het wel.’

Hij had hen dus echt in de tang.

In dit geval besloot hij dat spel niet te spelen. Hij wilde gewoon niet geslagen worden, denk ik. Paulus droeg door alle afranselingen de littekens van Christus in zijn lichaam. Als je 2 Korinthe leest, waarin wordt gesproken over wat Paulus vóór deze tijd had geleden, want hij schreef 2 Korinthe vóór deze tijd, dan somt hij veel van de afranselingen op die hij had ondergaan. Blijkbaar beriep hij zich vaak niet op zijn Romeinse burgerschap, of anders werden de rechten die daaraan verbonden waren door de autoriteiten geschonden.

In 2 Korinthe 11:23 zegt Paulus:

Zijn zij dienaars van Christus? — ik spreek als een waanzinnige — ik sta boven hen; in ingespannen arbeid veel vaker, in slagen bovenmate, in gevangenschappen veel vaker, dikwijls in doodsvaar.

2 KORINTHE 11:23

Hij heeft het over valse leraren in de gemeente.

Die slagen waren onder meer het gevolg van geselingen.

Hij kon de slagen die hij had gekregen niet eens tellen. 'Het valt niet meer te meten hoeveel slagen ik heb gekregen.' Ik kan me voorstellen dat je de tel bijhoudt zolang je kunt, maar uiteindelijk raak je de tel kwijt.

Hij kreeg vijf keer negenendertig zweepslagen van de Joden. De Joden waren geen Romeinen en daarom hielden ze misschien geen rekening met zijn Romeinse burgerschap. We weten niet wanneer ze dit deden. We hebben nergens vastgelegd dat dit gebeurde, maar het gebeurde allemaal in de periode van zijn leven waarover we al hebben gelezen. Ergens in die periode waren die vijf gelegenheden waarop hij telkens negenendertig zweepslagen kreeg. Dat zijn bij elkaar al bijna tweehonderd zweepslagen.

Hij zegt:

Driemaal ben ik met de roede geeged, eenmaal ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een heel etmaal heb ik in volle zee doorgebracht.

2 KORINTHE 11:25

Dit is mogelijk ook niet door de Romeinen gedaan. De Romeinen gebruikten gewoonlijk geen stokken. Het kunnen heidense menigten zijn geweest, van hetzelfde soort als de mensen die hem in Lystra stenigden. Op sommige plaatsen kunnen

er menigten zijn geweest die hem met stokken sloegen. In ieder geval had hij veel striemen.

Drie keer leed hij schipbreuk, en de schipbreuk aan het einde van het boek Handelingen had nog niet plaatsgevonden. De schipbreuk die aan het einde van het boek Handelingen wordt beschreven, zou dus de vierde keer zijn. Varen was in die tijd gevaarlijk. Hij voer veel, maar op vier verschillende momenten verging het schip waarop hij zat. De kans dat je in die tijd per schip je bestemming bereikte, leek niet erg groot. De kans was aanzienlijk dat je schipbreuk zou lijden.

5

De overste vreest Paulus' burgerrecht

Zoveel had Paulus geleden, waaronder veel afranselingen. Op dit punt dacht hij volgens mij: 'Ik heb genoeg gehad. Ik denk dat ik deze maar eens oversla. Ik ben Romeins burger. Jullie mogen me niet slaan.' Hij nam eenvoudig dat besluit: 'Deze keer laat ik me niet slaan, dank je wel.'

Toen zei de bevelhebber:

En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor een groot bedrag verkregen. En Paulus zei: Maar ik ben zelfs zo geboren.

HANDELINGEN 22:28

Paulus zei:

Daar ben ik mee geboren.

Vers 29 zegt:

Meteen lieten zij die hem zouden verhoren hem verder ongemoeid. En ook de overste werd bevreesd, toen hij merkte dat hij een Romein was en dat hij hem had vastgebonden.

HANDELINGEN 22:29

Dat wil zeggen: degenen die op het punt stonden hem te geselen om hem te verhoren.

Waarschijnlijk heel zenuwachtig.

Hij had de rechten die Paulus als Romeins burger had al geschonden. Nu moest hij zich heel verzoenend tegenover Paulus opstellen, want Paulus kon hem hiervoor aanklagen. We zien dus dat de tribuun zich nu heel vriendelijk tegenover Paulus gaat gedragen. Natuurlijk was hij daarvoor ook al behoorlijk goed voor Paulus geweest. Dat hij de gevangene op diens verzoek toestond de menigte toe te spreken, was iets wat de tribuun niet hoefde te doen.

Opnieuw worden de Romeinen voorgesteld als tamelijk redelijke en zelfs meelevende mensen, in tegenstelling tot de Joden. Zo stelt Lukas de zaken voor. De Romeinen zijn behoorlijk goede mensen. De Joden zijn behoorlijk onredelijke en gewelddadige mensen. Dat is het beeld dat we in deze verhalen over Paulus krijgen.

6

Paulus wordt voor het Sanhedrin gebracht

En omdat hij met zekerheid wilde weten waarvan hij door de Joden beschuldigd werd, maakte hij de volgende dag zijn boeien los en gaf hij bevel dat de overpriesters en heel hun Raad bijeen zouden komen; en hij bracht Paulus naar beneden en leidde hem voor hen.

HANDELINGEN 22:30

Er staat:

hij maakte zijn boeien los.

Het klinkt alsof hij hem geboeid hield, ook al was hij bang geworden nadat hij hem had laten boeien. Misschien dacht hij: 'Ik heb het nu al gedaan. Als Paulus een aanklacht gaat indienen, zal het er wel niet erger op worden als ik hem nog een dag geboeid laat.'

Misschien probeert hij Paulus het gevoel te geven dat Lysias de situatie nog steeds enigszins onder controle heeft: 'Dus ik houd je nog één dag, of één nacht, geboeid.' Of misschien doelt het losmaken van zijn boeien hier ruimer op zijn vrijlating uit de gevangenis. Het is mogelijk dat de formulering in die betekenis moet worden opgevat. Het was niet onwettig om hem in de gevangenis te houden terwijl ze op de behandeling van zijn zaak wachtten. Misschien maakte hij hem dus los, of misschien betekent het eenvoudigweg dat hij hem uit de gevangenis liet komen.

Hij bracht hem naar beneden en stelde hem voor de Joodse Raad. Dat zou een bijeenkomst van het Sanhedrin zijn. Er zou minstens een quorum van het Sanhedrin bijeenkomen, zo niet het hele Sanhedrin. Er staat dat hij dit deed omdat hij met zekerheid wilde uitzoeken wat de beschuldigingen waren.

Nu lijkt het erop dat hij Paulus gewoon had kunnen vragen: 'Waar beschuldigen ze je van? Waarom zijn ze boos op je? Waarom ben je hier?' Paulus zou hebben gezegd: 'Ze mogen me niet. Ze beschuldigen me ervan dat ik in de tempel iets heb gedaan wat ik niet heb gedaan. Maar ze doen dat niet vanwege iets wat ik heb gedaan. Ze doen het omdat ze al heel lang een wrok tegen me koesteren omdat ik het evangelie aan de heidenen verkondig.'

7

Een onschuldige blijft politiek gevangen

Paulus had hem de waarheid kunnen vertellen, en niets daarvan zou voor een Romein ook maar enigszins logisch zijn geweest. Zelfs als Paulus had geprobeerd hem uit te leggen wat er aan de hand was, had de tribuun nog steeds het gevoel dat hij het niet helemaal begreep. Het is moeilijk te begrijpen, want om te beginnen had Paulus geen enkel misdrijf begaan, en toch bleef hij vier jaar gevangenzitten. Felix, Festus en Agrippa, allemaal Romeinse gezagsdragers, hoorden zijn zaak aan. Ze konden niets verkeerd bij hem vinden, maar ze lieten hem niet vrij.

Je zou denken dat ze hem zouden vrijlaten, aangezien hij inderdaad voor hen terechtstond. Maar er staat dat ze, om de Joden ter wille te zijn, het volgende deden:

Maar toen er twee jaar verstreken was, kreeg Felix Porcius Festus als opvolger; en Felix, die de Joden een gunst wilde bewijzen, liet Paulus gevangen achter.

HANDELINGEN 24:27

De Joden waren, zoals ik al zei, een opstandig volk. De Romeinen hadden er moeite mee te voorkomen dat ze in geweld uitbarstten. Paulus was kennelijk zo'n kruitvat dat de Romeinen, hoewel ze tot de conclusie waren gekomen dat hij niets verkeerd had gedaan, dachten: 'Als we hem vrijlaten, zullen de Joden ons nog meer problemen bezorgen.'

Het was eenvoudiger om hem gewoon gevangen te houden. Het moet voor Paulus heel frustrerend zijn geweest om te weten dat er om te beginnen geen formele beschuldigingen tegen hem waren ingediend. Zijn bewakers wisten zelf dat hij niets verkeerd had gedaan, en toch hielden ze hem gevangen. Dat is onrecht. Als je zo'n soort onrecht ondergaat, zou je waarschijnlijk behoorlijk van streek zijn.

8

Paulus en de hogepriester Ananias

Hoofdstuk 23:

En Paulus zei, terwijl hij de ogen op de Raad gevestigd hield: Mannenbroeders, ik heb voor God met een volkomen zuiver geweten gewandeld tot op deze dag.

HANDELINGEN 23:1

Dit is het Sanhedrin dat nu bijeengekomen is, en Claudius Lysias heeft Paulus voor hen gebracht, zodat hij tegenover zijn aanklagers kon staan en Claudius kon uitzoeken waarvan ze hem beschuldigden. Maar Paulus spreekt als eerste. Daarop beveelt de

hogepriester Ananias de omstanders Paulus op de mond te slaan. Paulus antwoordt dat God hem zal slaan en noemt hem een witgepleisterde wand, omdat hij Paulus volgens de Wet zegt te oordelen maar hem in strijd met de Wet laat slaan.

De Wet van Mozes stond niet toe dat je een gevangene sloeg wanneer hij nergens schuldig aan was bevonden. Hier leidt de hogepriester de behandeling van de zaak, die een wettige procedure hoort te zijn, en hij overtreedt de Joodse Wet door te bevelen dat Paulus geslagen wordt. Toch wordt hij geacht Paulus volgens de Wet te oordelen. Paulus zegt: 'Je bent een huichelaar.'

Het citaat komt uit Exodus 22, vers 28. Hij zei: 'Ik zou het niet hebben gedaan als ik had geweten dat hij de hogepriester was. Ik ken de Wet goed genoeg om te weten dat ik de leider van mijn volk niet hoor te beschimpen.'

De vraag rijst waarom Paulus niet wist dat hij de hogepriester was, en die vraag wordt voor ons nooit echt volledig of aanvaardbaar beantwoord. Het is waar dat dit niet dezelfde hogepriester was die hem jaren eerder op pad had gestuurd. Dat was Kajafas geweest. Maar terwijl Paulus weg was, was er een andere hogepriester gekomen die daar nu zat.

De hogepriester zou normaal gesproken zijn bijzondere gewaden dragen, gemakkelijk te onderscheiden zijn en op een bijzondere plaats zitten. Je zou dus denken dat Paulus zou weten dat hij de hogepriester was. Sommige mensen zeggen: 'Misschien had Paulus slechte ogen, en misschien was de priester daar in zijn gewone kleren en droeg hij zijn gewaden niet. Misschien droeg hij vrijetijdsleding, zodat Paulus hem niet als hogepriester herkende.'

Paulus zei: 'Ik wist niet dat hij de hogepriester was. Ik hoor werkelijk niet kwaad te spreken over de leider van mijn volk.' Hij bindt inderdaad in en biedt zijn verontschuldiging aan. Maar de meeste geleerden die deze kwestie bespreken, vinden het moeilijk te geloven dat Paulus werkelijk niet wist dat hij de hogepriester was. Hoe kon hij zo slecht op de hoogte zijn van wie binnen het jodendom de hogepriester was?

Veel mensen denken daarom dat Paulus sarcastisch is wanneer hij zegt: „Ik wist niet dat zo iemand als een hogepriester zo'n klootzak kon zijn”, of, preciezer gezegd: „Ik wist niet dat zo'n klootzak de hogepriester kon zijn. Ik wist niet dat iemand die rechtvaardigheid en juist gedrag zo veracht, een hogepriester kon zijn.” Sommige mensen denken dat Paulus dat bedoelt wanneer hij zegt: „Ik wist niet dat hij een hogepriester kon zijn.” Dan voegt hij dus nog een belediging toe. Maar hij zegt: „Natuurlijk behoort ik dat niet te doen, want in onze wet staat:

En zij die daarbij stonden, zeiden: Scheldt u de hogepriester van God uit? Toen zei Paulus: Ik wist niet, broeders, dat hij hogepriester is; want er staat geschreven: U mag geen kwaad spreken van de leider van uw volk.

HANDELINGEN 23:4-5

”

Aan de andere kant erkende Paulus de hogepriester misschien niet langer als de leider van Gods volk, omdat de hogepriester een leider was in een andere godsdienst dan het christendom. Daarom speelde Paulus misschien een beetje met hen. Hij betaalde de prijs door een klap te krijgen om dat plezier te kunnen hebben. Het is moeilijk te zeggen. We weten niet echt hoe Paulus dit bedoelde. Vernederde hij zich werkelijk en zei hij: „Het spijt me verschrikkelijk. Ik wist niet wie u was”?

Maar als de hogepriester een bevel geeft en een soldaat die erbij staat Paulus slaat, dan moest Paulus wel aannemen dat degene die het bevel gaf iemand met gezag was. Waarom zou het bevel anders worden opgevolgd? Zelf neig ik naar de opvatting dat hij waarschijnlijk sarcastisch was. Maar het is mogelijk dat Paulus om een of andere onverklaarde reden bij die gelegenheid op de een of andere manier niet wist wie de hogepriester was.

9

Farizeeën en sadduceeën tegen elkaar

Maar toen Paulus — dit kleine voorval was inmiddels voorbij — de menigte rondkeek, zag hij iets en zei hij: „Ik zie hier iets.” Het Sanhedrin bestond deels uit Farizeeën en deels uit Sadduceeën. Zelf was hij vroeger Farizeeër geweest en hij kwam uit Palestina en had in Jeruzalem gestudeerd. Daarom wist hij heel goed hoeveel spanning er tussen de Sadduceeën en de Farizeeën bestond. Zoals ik al zei, het leek op ons Congres met de Democraten en de Republikeinen. Het moet heel onaangenaam zijn om in het Congres te zitten, aan welke kant je ook staat, want er bestaat enorme spanning tussen Republikeinen en Democraten, meer dan ooit tevoren, bijna haat.

De Sadduceeën en Farizeeën hadden deze al lang bestaande vijandschap. Die was gebaseerd op het feit dat de Farizeeën bepaalde dingen geloofden die de Sadduceeën niet geloofden. Omdat ze niet hetzelfde geloofden, verachtten ze elkaar en hadden ze veel met elkaar gevochten. Er was daar dus veel spanning.

Er staat:

En Paulus, die wist dat het ene deel bestond uit Sadduceeën en het andere uit Farizeeën, riep in de Raad: Mannenbroeders, ik ben een Farizeeër en zoon van een Farizeeër. Ik word geoordeeld over de hoop en de opstanding van de doden.

HANDELINGEN 23:6

In vers 8 wordt een verklaring gegeven:

De Sadduceeën zeggen namelijk dat er geen opstanding is en geen engel of geest, maar de Farizeeën belijden het beide.

HANDELINGEN 23:8

Dit was het theologische verschil tussen die twee groepen. Het lag heel gevoelig en was zeer omstreken, en Paulus maakte daar op dit moment bewust gebruik van. Hij wilde hen tegen elkaar opzetten. Op dat moment waren ze allemaal tegen hem, en hij wilde

ervoor zorgen dat ze hun aandacht op elkaar richtten.

Er staat in vers 7:

En toen hij dat gezegd had, ontstond er onenigheid tussen de Farizeeën en de Sadduceeën, en de menigte raakte verdeeld. De Sadduceeën zeggen namelijk dat er geen opstanding is en geen engel of geest, maar de Farizeeën belijden het beide. En er ontstond luid geschreeuw en de schriftgeleerden van de partij van de Farizeeën stonden op en betoogden fel: Wij vinden geen kwaad in deze man. En als er een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laten wij dan niet tegen God strijden.

HANDELINGEN 23:7-9

Nu waren het uitsluitend de Farizeeën en de Sadduceeën die het met elkaar uitvochten. De Farizeeën zeiden: „Misschien is er een engel aan hem verschenen, misschien een geest.” Lukas heeft ons zojuist verteld dat de Sadduceeën niet in engelen, geesten of de opstanding geloofden. Paulus zei: „Ik ben een Farizeër. Ik sta hier terecht omdat ik in de opstanding geloof.” De Farizeeën zeiden: „Hij staat aan onze kant. Wij kunnen geen kwaad in hem vinden. Misschien heeft een engel of een geest tot hem gesproken.” Natuurlijk wisten ze dat alleen al het zeggen daarvan betekende dat ze dit meningsverschil de Sadduceeën onder de neus wreven. Daardoor liep de zaak alleen maar verder uit de hand.

En toen er grote onenigheid ontstond, gaf de overste, die bevreesd was dat Paulus door hen verscheurd zou worden, bevel dat zijn soldaten naar beneden moesten gaan om Paulus uit hun midden weg te rukken en naar de kazerne te brengen.

HANDELINGEN 23:10

de Romeinse overste, Hij deed dus één poging om te ontdekken wat het probleem was door Paulus bij hen te brengen. Als ze Aramees spraken, wist hij waarschijnlijk nog steeds niet wat ze zeiden. Iedere keer dat Paulus deze mensen confronteerde, eindigde

het in een oproer. Er was een oproer waardoor de Romeinen in de eerste plaats bij de situatie betrokken raakten. Daarna sprak Paulus op de trappen van de vesting, en daarop volgde een oproer. Nu sprak hij tijdens de verhoren voor het Sanhedrin en daardoor ontstond er een oproer.

Deze Romeinse leider moet heel verbijsterd zijn geweest. Wat veroorzaakte al die emoties? Wat veroorzaakte al die strijd? Daarom bracht hij Paulus terug naar de kazerne, opnieuw in beschermende hechtenis, omdat Paulus gevaar liep door deze mensen uit elkaar getrokken te worden.

10

Jezus belooft Paulus Rome

En de volgende nacht stond de Heere bij hem en zei: Heb goede moed, Paulus, want zoals u in Jeruzalem van Mijn zaak getuigd hebt, zo moet u ook in Rome getuigen.

HANDELINGEN 23:11

vers 11. Blijkbaar kwam Jezus naar Paulus toe. Dit kan een visioen zijn geweest, of het kan Jezus Zelf zijn geweest. Er staat:

De Heer kwam bij hem staan en zei: ‘Houd moed, Paulus, want zoals je in Jeruzalem over Mij hebt getuigd, zo moet je ook in Rome getuigen.’ Paulus kreeg een aantal visioenen van Jezus. Een daarvan vond natuurlijk plaats bij zijn bekering. Hij kreeg een visioen van Jezus op de weg naar Damascus. In hoofdstuk 22 zagen we, toen hij zijn getuigenis gaf, dat hij drie jaar na zijn bekering in Jeruzalem aan het bidden was. Hij zag Jezus in de tempel, en Jezus sprak tot hem en gaf hem specifieke aanwijzingen.

Later, wanneer hij op het schip is, zal er een engel naar hem toe komen — deze keer niet Jezus — en tegen hem zeggen:

Maar nu roep ik u ertoe op goede moed te hebben, want er zal geen verlies van iemands leven onder u zijn, maar alleen van het schip. Want deze nacht stond er bij mij een engel van God, van Wie ik ben en Die ik ook dien; die zei: Wees niet bevreesd, Paulus, u moet voor de keizer terecht staan; en zie, God heeft u allen die met u varen, geschonken.

HANDELINGEN 27:22-24

Dat gebeurt tijdens een verschrikkelijke storm waarin iedereen bang is. Paulus ontving deze visioenen. Verplaats je eens in zijn positie. Stel dat Jezus werkelijk bij je op bezoek kwam en zei: „Je doet het goed. Maak je geen zorgen. Het zal goed met je gaan.” Dat zou je beslist veel moed geven.

Wij hebben beloften van God en lezen die in de Bijbel. Maar het is een heel andere ervaring als Jezus Zelf verschijnt en die verzekeringen geeft, heel specifieke verzekeringen. Je kunt namelijk niet in de Bijbel lezen dat jij specifiek in Rome zult getuigen. Om in Rome te kunnen getuigen, moet hij deze eerste beproevingen overleven. Hij zal op een dag in Rome moeten aankomen, en dus had hij die belofte van Christus. Zelfs toen hij per schip naar Rome ging en het schip in een storm aan het zinken was, wist hij nog steeds:

Jezus zei dat ik naar Rome ga, dus ga ik naar Rome.

Hij had geen reden om bang te zijn. Hij had in deze situatie reden om moedig te zijn, en hij toonde tijdens dit hele gebeuren inderdaad moed.

11

Het moordcomplot tegen Paulus

En toen het dag geworden was, smeedden enkele Joden een complot: zij vervloekten zichzelf en zeiden dat zij niet zouden eten en drinken voordat zij Paulus gedood zouden hebben.

HANDELINGEN 23:12

Deze gerechtelijke procedures leverden niets op, dus besloten ze het op hun manier te doen en er een paar moordenaars bij te betrekken.

Het waren er meer dan veertig die deze samenzwering beraamden.

HANDELINGEN 23:13

Je hebt hier veertig Joodse mannen die besloten hebben: „We doden hem gewoon. We zijn zelfs zo vastbesloten hem te doden, dat ieder van ons zich met een eed verbindt: ik zal niet eten of drinken voordat hij dood is.”

Paulus bleef hierna nog verscheidene jaren leven, dus je moet wel aannemen dat ze hun eed hebben gebroken of erg veel honger hebben gekregen. Maar ze waren vastbesloten. Wanneer je een eed op leven en dood aflegt, is het duidelijk: „Ik ga geen maaltijd eten.” Ongetwijfeld dachten ze dat ze hem voor de avond wel gedood zouden krijgen: „Ik ben voor het avondeten thuis.”

Deze meer dan veertig mannen die deze eed hadden afgelegd, gingen naar de overpriesters en oudsten en zeiden:

Zij gingen naar de overpriesters en de oudsten en zeiden: Wij hebben onszelf vervloekt met een vervloeking dat wij niets zullen nuttigen voordat wij Paulus gedood hebben. U dan nu, laat de overste evenals de Raad weten dat hij hem morgen naar u toe moet brengen, onder het voorwendsel dat u zijn zaak nauwkeuriger wilt onderzoeken; wij staan klaar om hem te doden nog voor hij bij u komt.

HANDELINGEN 23:14-15

Ze zouden langs de weg op de loer gaan liggen. Hoewel Paulus vrijwel zeker door Romeinse bewakers begeleid zou worden, waren deze veertig mannen bereid een gewapend treffen met de Romeinen aan te gaan om ervoor te zorgen dat Paulus de overpriesters niet bereikte. Dat klonk de overpriesters als een goed plan in de oren. Het laat je zien wat voor soort mannen daar de leiding hadden over een godsdienst. Ze zeiden: „We gaan liegen en we gaan deze man vermoorden. Dat klinkt goed. We doen mee.” Op dit specifieke moment was de leiding van de Joodse godsdienst dus buitengewoon verdorven.

Vers 16:

12

Paulus' neef onthult de hinderlaag

Maar toen de zoon van Paulus' zuster van deze hinderlaag hoorde, ging hij naar de kazerne toe; hij ging naar binnen en berichtte het aan Paulus.

HANDELINGEN 23:16

Dit is interessant.

En Paulus riep een van de hoofdmannen over honderd bij zich en zei: Leid deze jongeman naar de overste, want hij heeft hem iets te berichten.

HANDELINGEN 23:17

Die nam hem dus mee, bracht hem bij de overste en zei: De gevangene Paulus heeft mij bij zich geroepen en mij gevraagd deze jongeman bij u te brengen. Hij heeft u iets te vertellen.

HANDELINGEN 23:18

Dit wijst erop dat het een vrij jonge jongen was. We weten niet hoe oud hij was, maar je neemt een volwassen man niet op deze manier bij de hand.

Hij nam hem even apart en vroeg hem: Wat wil je me vertellen?

De jongen zei:

En hij zei: De Joden hebben afgesproken om u te vragen of u Paulus morgen naar de Raad wilt brengen, onder het voorwendsel dat zij iets met betrekking tot hem nauwkeuriger zouden willen onderzoeken. Maar laat u niet door hen overtuigen, want meer dan veertig mannen uit hun midden leggen een hinderlaag voor hem. Zij hebben zich met een vervloeking verplicht niet te eten of te drinken voordat zij hem gedood zullen hebben. Zij staan nu klaar en wachten op uw toezegging.

HANDELINGEN 23:20-21

Toen liet de commandant de jongeman gaan en zei tegen hem: Vertel niemand dat je mij dit hebt verteld.

Het feit dat Paulus daar in Jeruzalem een neef had, is interessant, omdat we zo weinig weten over het gezinsleven van Paulus. We weten dat hij uit een Farizees gezin kwam. We weten niet hoeveel broers en zussen hij had. Het is duidelijk dat hij ten minste één zus had, want zij had een zoon — ten minste één.

Hoeveel andere familieleden van Paulus waren er in Jeruzalem? Hoeveel waren er in Tarsus? Wat vonden zij ervan dat hij christen was? Het waren Farizeeën. De familie van Saulus bestond uit Farizeeën. Was zijn zus bekeerd? Was zijn zus boos op Paulus omdat hij christen was? We weten het niet, maar zijn neef was er in elk geval tegen dat hij vermoord zou worden. We lezen niet dat de neef dezelfde opvattingen had als zijn moeder. We weten niet of zijn moeder aan de kant van Paulus stond, maar de neef was hem duidelijk gunstig gezind.

Hij ging dus naar de kazerne. Hoe de jongen toegang kreeg tot Paulus weten we niet. Maar het is mogelijk dat de bewakers hem een gesprek met Paulus toestonden, omdat hij nog jong was en beslist geen bedreiging voor hen vormde, en omdat hij zich voorstelde als een familielid. Hij vertelde Paulus erover. Paulus zei tegen de centurio dat hij hem naar de commandant moest brengen. Hij vertelde het de commandant, en die nam hem serieus.

Opnieuw lijkt de commandant de kant van Paulus te kiezen. Overal worden de Romeinen voorgesteld als mensen die belangstellen in gerechtigheid, ook al zou het voor de commandant gemakkelijker zijn geweest als dit hele plan was uitgevoerd. Als hij Paulus daarheen stuurde en moordenaars hem doodden, kon de Romein tegen zijn meerderen zeggen: 'Ik wist het niet. Het was een bende opstandelingen die hem te pakken heeft gekregen.' Als Lysias vreesde dat Paulus hem zou aangeven of een aanklacht tegen hem zou indienen omdat hij hem als Romeins burger had laten vastbinden, zou het hem goed zijn uitgekomen als Paulus toevallig werd gedood. Deze commandant werd door niets gedwongen om hier het juiste te doen, behalve door zijn eigen geweten. Hij handhaafde het Romeinse recht zoals hij dat wilde doen. Door heel het boek Handelingen heen worden de Romeinen als eerbare mensen voorgesteld.

13

Een gewapend escorte naar Caesarea

De commandant liet twee centurio's roepen, die natuurlijk elk het bevel voerden over honderd soldaten. Er waren tien centurio's in Jeruzalem. Er was een cohort van duizend soldaten, dus waren er tien centuriën. Hij nam twee van hen en zei:

En toen hij twee van de hoofdmannen over honderd bij zich geroepen had, zei hij: Maak tweehonderd soldaten gereed om vanaf het derde uur van de nacht naar Caesarea te gaan, met zeventig ruiters en tweehonderd boogschutters. En laten zij ook voor rijdieren zorgen om Paulus daarop te zetten en behouden naar Felix, de stadhouder, te brengen.

HANDELINGEN 23:23-24

Het lijkt een ontzettend grote gewapende escorte om één gevangene te vervoeren, vooral omdat slechts ongeveer veertig mensen hem te pakken probeerden te krijgen. Er waren tweehonderd soldaten, die zouden te voet gaan. Dan waren er zeventig ruiters en vervolgens, volgens de HSV, tweehonderd boogschutters. Het zeldzame Griekse woord wordt in andere vertalingen onder meer met 'speerdragers' weergegeven. Als dat klopt, hebben we vierhonderdzeventig mensen die Paulus bewaakten. Dat is bijna de helft van het hele cohort dat in Jeruzalem gelegerd was.

Interessant genoeg is het Griekse woord dat in de Engelse vertaling hier met 'speerdragers' is weergegeven, nergens anders in de Bijbel of in de Griekse literatuur te vinden. Met andere woorden, in alle bekende Griekse literatuur komt dit woord nergens voor behalve hier. Daardoor is het erg moeilijk om te weten wat het betekent. Wanneer je te maken hebt met een oude taal en er maar weinig voorbeelden van een bepaald woord zijn, is het moeilijk om te weten wat het betekent. Er bestaan dan ook verschillende opvattingen over. Hier staat 'speerdragers'. Sommige vertalers denken dat het 'slingeraars met katapulten' zou moeten zijn. Maar een groeiend aantal

geleerden meent dat het helemaal niet over mannen gaat en dat het woord vertaald zou moeten worden met ‘handpaarden’, paarden die zonder ruiters worden meegevoerd.

Dat zou mogelijk logisch zijn als je tweehonderd soldaten naar Caesarea laat marcheren, zodat ze op paarden naar huis konden rijden. Ze zouden paarden zonder ruiters voor hen meevoeren, waarop ze na een lange mars naar huis konden rijden. Het is denkbaar. We weten het niet. Het kunnen speerdragers zijn. Het kan zijn dat vierhonderdzeventig mensen Paulus bewaakten, maar het kunnen er ook maar tweehonderdzeventig zijn geweest: zeventig te paard en tweehonderd te voet. Voor ons is het niet erg belangrijk om het antwoord daarop te weten. Maar wat het woord ‘speerdragers’ betreft: niemand weet echt zeker wat dat Griekse woord betekent en er bestaan verschillende theorieën over.

Het was het derde uur van de nacht, dus het was negen uur 's avonds toen ze aan hun reis begonnen. Dat was lang nadat het donker was geworden en lang nadat overal de lichten waren gedoofd. De Joden, en de meeste andere mensen, zouden slapen. Ze gingen hem dus de stad uit smokkelen naar een beter beveiligde plaats, Caesarea, onder het toezicht van de stadhouder. En ze zouden dat doen voordat de samenzweerders tegen Paulus wakker werden en ontdekten dat hij weg was.

14

De brief van Lysias aan Felix

Er staat dat hij een brief schreef om hem mee te geven. Omdat hij een gevangene naar Felix moest sturen, moest hij uitleggen waarom. We hebben dus de eigenlijke brief. Ik weet niet hoe Lukas deze brief in handen heeft gekregen, maar misschien was hij later opgenomen in de openbare archieven, zodat iemand er toegang toe kon krijgen.

De commandant schrijft:

Claudius Lysias aan de zeer machtige stadhouder Felix: Gegroet! Toen deze man door de Joden gegrepen was en door hen omgebracht zou worden, ben ik er met mijn soldaten op afgegaan en heb hem ontzet, omdat ik vernomen had dat hij een Romein was.

HANDELINGEN 23:26-27

Hij kleurt het verhaal een beetje. Hij kwam er pas achter dat Paulus een Romein was nadat hij hem al had aangehouden, maar zo komt hij er iets beter uit: 'Ik had gehoord dat hij een Romein was, dus wilde ik hem natuurlijk redden.'

En omdat ik de reden wilde weten waarom zij hem beschuldigden, bracht ik hem naar hun Raad. Het bleek mij dat hij beschuldigd werd in verband met geschilpunten inzake hun wet, maar dat er geen beschuldiging tegen hem was die de dood of gevangenschap verdiende.

HANDELINGEN 23:28-29

Dus hij zegt dat er niet eens beschuldigingen tegen de man zijn ingebracht, laat staan dat hij veroordeeld is. Niets wat iemand ooit over hem heeft gezegd, zou zelfs maar rechtvaardigen dat hij geboeid is, en toch is hij geboeid. Maar ik ga hem aan jou overdragen, zodat jij beslist of hij geboeid moet blijven. In feite draagt hij de zaak over aan een hogere instantie, die dan voor Paulus verantwoordelijk is.

En toen mij te kennen gegeven was, dat er door de Joden een hinderlaag voor deze man gelegd zou worden, heb ik hem ogenblikkelijk naar u toe gestuurd en ook de aanklagers geboden in uw tegenwoordigheid te vertellen wat zij tegen hem hadden. Vaarwel.

HANDELINGEN 23:30

Nu, hij heeft de aanklagers niet opgedragen de beschuldigingen uiteen te zetten, maar dat was hij wel van plan. Tegen de tijd dat Felix de brief zou lezen, zou dit waar zijn. De aanklagers zouden nu te horen krijgen dat de zaak was overgebracht naar Caesarea, de hoofdstad van de provincie, en dat ze voor de gouverneur zouden moeten verschijnen in plaats van voor een plaatselijke militaire functionaris. Ze zouden voor een politieke functionaris verschijnen.

15

Aankomst en bewaring in Caesarea

Vervolgens namen de soldaten Paulus mee, zoals hun bevolen was, en brachten hem 's nachts naar Antipatris. Antipatris ligt 32 mijl van Jeruzalem, en het klinkt alsof ze tijdens één deel van hun reis 32 mijl aflegden. Paulus zat op een paard, en sommige soldaten ook. Dat is een lange afstand voor de soldaten om te voet af te leggen. Misschien hadden ze daarom enkele paarden zonder berijder bij zich om de soldaten terug te brengen. Het is moeilijk te zeggen. Maar dat was de eerste halte op weg naar Caesarea.

De volgende dag lieten ze de ruiters met hem verdergaan en keerden ze terug naar hun kazerne. Er waren 200 voetsoldaten, en als er 200 speerdragers waren, keerden ook zij om en gingen terug naar Jeruzalem. Het onmiddellijke gevaar was voorbij. Ze hadden een voorsprong van 32 mijl op de samenzweerders, die hen onmogelijk zouden kunnen inhalen. Er waren nog altijd 70 ruiters bij Paulus, dus hij was niet onbewaakt. Het ergste was voorbij, en daarom stuurden ze de soldaten terug. Misschien waren ze in Jeruzalem nodig.

En toen ze in Caesarea aankwamen, nog eens 25 mijl verder, en de brief aan de gouverneur hadden overhandigd, brachten ze ook Paulus bij hem. Nadat de gouverneur de brief had gelezen, vroeg hij uit welke provincie hij kwam. Toen hij begreep dat hij uit Cilicië kwam, zei hij:

Deze overhandigden, toen zij in Caesarea gekomen waren, de brief aan de stadhouder en droegen Paulus aan hem over. En de stadhouder vroeg, nadat hij de brief gelezen had, uit welke provincie hij kwam; en toen hij vernomen had dat hij uit Cilicië kwam, zei hij: Ik zal u verhoren als ook uw aanklagers hier gekomen zijn. En hij gaf bevel hem in het gerechtsgebouw van Herodes in bewaring te stellen.

HANDELINGEN 23:33-35

En hij beval dat Paulus in het pretorium van Herodes bewaakt moest worden.

Herodes de Grote had dit gebouw laten bouwen in de tijd vóór de geboorte van Jezus, en het was nu het hoofdkwartier van het Romeinse provinciale bestuur over alles wat Syrië werd genoemd. Israël en Fenicië maakten op de Romeinse kaarten deel uit van wat Syrië werd genoemd, en dit was de Romeinse hoofdstad van dat gebied.

Toen Felix Paulus vroeg uit welke provincie hij kwam, zei Paulus dat hij uit Cilicië kwam. Blijkbaar gaf dat Felix de keuze om hem naar Cilicië te sturen, zodat de autoriteiten daar over hem konden oordelen, of om de zaak zelf te behandelen. Hij besloot de zaak zelf te behandelen. Waarom hij er belangstelling voor had, weten we niet. Misschien vond hij het gewoon een interessante zaak. Dus zei hij:

Ik zal naar je luisteren, maar we moeten wachten tot je aanklagers er zijn.

16

Tertullus beschuldigt Paulus

Nu hoofdstuk 24:

En vijf dagen daarna kwam de hogepriester Ananias daar met de oudsten en een zekere advocaat, Tertullus. Die verschenen voor de stadhouder met een aanklacht tegen Paulus. En toen deze geroepen was, begon Tertullus hem als volgt te beschuldigen: Dat wij door uw toedoen grote vrede gekregen hebben en dat er veel prijzenswaardige diensten aan dit volk bewezen worden door uw wijs beleid, zeer machtige Felix, erkennen wij ten volle en overal met alle dankbaarheid. Maar, om u niet lang op te houden, verzoek ik u dat u ons, met de welwillendheid die u eigen is, een ogenblik aanhoort. Ons is namelijk gebleken dat deze man een pest is en iemand die oproer verwekt onder al de Joden in heel de wereld, en een vooraanstaand persoon is binnen de sekte van de Nazarenen.

HANDELINGEN 24:1-5

De vroege christenen werden niet alleen de Weg genoemd, maar ook de Nazareners. Jezus was een Nazarener, wat betekent dat Hij uit Nazareth kwam. Zij waren volgelingen van de Nazarener, en die benaming werd op hen als groep toegepast. Ze werden beschouwd als een sekte binnen het jodendom. Als ze geen sekte binnen het jodendom waren, zouden de Joden geen bijzondere bevoegdheid over hen hebben.

Maar in die tijd waren er de Farizeeën, de Sadduceeën, de Essenen en de Nazareners. Dat wil zeggen, christelijke Joden werden beschouwd als een sekte binnen het jodendom, en zo stelt hij hen voor.

Hij heeft ook geprobeerd de tempel te ontheiligen. Wij hebben hem dan ook gevangengenomen om naar onze wet een oordeel over hem te vellen,

HANDELINGEN 24:6

Dus hier worden de daadwerkelijke beschuldigingen ingebracht die ze tegen hem hadden: dat hij de tempel had ontwijd, wat volledig verzonnen was. Dit was absoluut nergens op gebaseerd.

maar Lysias, de overste, kwam daarop af, trok hem met veel geweld uit onze handen en voerde hem weg

HANDELINGEN 24:7

Wij stonden hier op het punt deze man recht te doen, en jouw Romeinse kerel kwam tussenbeide. Hij was gewoon ongemanierd. Hij rukte hem met geweld uit onze handen toen wij op het punt stonden het juiste te doen.

en gaf zijn aanklagers bevel naar u toe te gaan. Als u hem ondervraagt, zult u zelf van hem alles kunnen te weten komen waarvan wij hem beschuldigen. En ook de Joden bevestigden het en beweerden dat het zo was.

HANDELINGEN 24:8-9

Deze man Tertullus was blijkbaar een jurist die speciaal was ingehuurd als advocaat voor deze zaak. Nadat Tertullus zijn verklaring had afgelegd, bevestigden de Joden dat hij gelijk had.

17

Paulus weerlegt de aanklacht

Maar Paulus antwoordde, nadat de stadhouder hem een wenk had gegeven dat hij kon spreken: Omdat ik weet dat u al vele jaren rechter over dit volk bent, verdedig ik mijn zaak met des te meer vertrouwen.

HANDELINGEN 24:10

Hij richt zich nu tot Felix.

U kunt immers weten dat het niet meer dan twaalf dagen geleden is sinds ik naar Jeruzalem ging om te aanbidden.

HANDELINGEN 24:11

en van die dagen heeft hij er een aantal in de gevangenis gezeten. Hij zei:

En zij hebben mij niet aangetroffen in de tempel, in gesprek met iemand of bezig met het veroorzaken van een samensholing, niet in de synagogen en ook niet in de stad,

HANDELINGEN 24:12

En hij zegt:

Ze hebben me niet in de tempel aangetroffen terwijl ik met iemand discussieerde of de menigte ophitste, en ook niet in de synagogen of ergens in de stad.

Hun beschuldiging was dat hij de tempel had ontwijd. De Romeinse autoriteiten zeiden: 'Wat kan ons dat schelen?' Maar waar de Romeinse functionarissen zich wel druk om maakten, was: 'Ben je een oproerkraaier?' Daar geven Romeinen wel om. Ze bewaren graag de vrede en zouden belangstelling hebben voor iedereen die een oproerkraaier is. Hij zegt: 'Luister, ik zal niet eens ingaan op de kwestie van het ontwijden van de tempel. Maar ik zal je wel zeggen dat niemand mij heeft betrappt op

het veroorzaken van oproer. Ik was niet aan het redetwisten. Ik veroorzaakte geen opschudding. Ik veroorzaakte absoluut geen onrust — niet in de tempel, niet in de synagogen, nergens.’

Hij gaat eigenlijk niet in op datgene waarvan hij werd beschuldigd, maar op datgene waar de Romeinen zich werkelijk druk om zouden maken. Dan zegt hij in vers 13:

en zij kunnen ook niets bewijzen van datgene waarvan zij mij nu beschuldigen.

HANDELINGEN 24:13

Wat de dingen betreft die ze daadwerkelijk beweren: ook die kunnen ze niet bewijzen, want ze zijn gewoonweg niet waar.

18

De Weg, de opstanding en de getuigen

Maar dit erken ik voor u: dat ik volgens die Weg die zij sekte noemen, op die manier de God van de vaders dien, en dat ik alles geloof wat er in de Wet en in de Profeten geschreven staat. Ik heb hoop op God — zij zelf verwachten het ook — dat er een opstanding van de doden zal zijn van zowel rechtvaardigen als onrechtvaardigen. En daarom oefen ik mijzelf om altijd een zuiver geweten te hebben voor God en de mensen. En na verscheidene jaren kwam ik om liefdegaven aan mijn volk te brengen en om te offeren. Terwijl ik dat deed, troffen enige Joden uit Asia mij, nadat ik gereinigd was, in de tempel aan, niet met een menigte en ook niet met opschudding. Die hadden hier voor u moeten verschijnen en mij moeten beschuldigen als zij iets tegen mij zouden hebben.

HANDELINGEN 24:14-19

Dat wil zeggen: de Joden uit Asia die hiermee begonnen zijn, zijn na Pinksteren weer naar huis gegaan. Ze zijn teruggegaan naar Asia. Ze zijn niet hier. Als ze denken dat ik iets verkeerd heb gedaan, laat ze dan hierheen komen. Zij zouden de getuigen zijn. Zij hebben de beschuldiging geuit. Dit Sanhedrin hier was er niet eens bij. Zij kunnen niet getuigen of ik iets heb gedaan of niet. Laat de mensen die de beschuldiging hebben geuit hier verschijnen. Waar zijn ze?

Hij zegt:

Of laten deze mannen hier zelf zeggen of zij enige ongerechtigheid in mij vonden, toen ik voor de Raad stond, of het moest zijn met betrekking tot dit ene woord dat ik uitriep toen ik in hun midden stond: Over de opstanding van de doden word ik heden door u geoordeeld!

HANDELINGEN 24:20-21

We weten dat hij dat gezegd heeft. Hij zei: misschien is dat wat ze tegen mij hebben. Dat is eigenlijk alles wat ze konden aanvoeren. Kunnen ze zeggen dat ik moeilijkheden heb veroorzaakt? Misschien was het enige wat ik hun wél heb gezegd, dat ik terechtstond vanwege de opstanding van de doden. Hoe kan mij enig oproer worden verweten dat daaruit is ontstaan?

In wezen zegt hij: 'Ik ben geen onruststoker', en dat is waar de Romeinen zich het meest om bekommeren. En hij zegt: 'Bovendien zijn deze beschuldigingen die ze naar voren brengen eenvoudigweg niet waar, hoewel het u, Felix, waarschijnlijk niet eens iets kan schelen. De aanklagers zijn niet hier. Ze kunnen niet getuigen. Degenen die hier zijn, weten niet of het waar is of niet. Het enige wat ze weten, is dat ik heb gezegd dat ik terechtsta vanwege de opstanding. Daar werden ze allemaal boos om.'

Paulus zegt dat er hier werkelijk geen zaak is. Er zijn geen getuigen. Er is geen misdrijf. En welk oproer er ook was, ik heb dat niet veroorzaakt. Het was niet mijn schuld.

19

Wet, Profeten en de opstanding

Ik wil ergens op wijzen, omdat daar controverse over bestaat. Ik heb Torahgetrouwe christenen uit de Hebrew Roots-beweging vers 14 horen gebruiken om te zeggen dat Paulus zei dat hij alles onderhoudt wat in de Wet en de Profeten staat, en om daarmee te betogen dat hij Torahgetrouw was. Hij zegt niet dat hij de Wet en de Profeten onderhoudt. Hij zegt dat wat hij volgt de Weg is, de christelijke weg, maar dat hij alles gelooft wat in de Wet en de Profeten geschreven staat.

Christenen doen dat tenslotte. Ik ook. Ik ben niet Torahgetrouw, maar ik geloof alles wat in de Wet en de Profeten geschreven staat. Maar ik volg God niet overeenkomstig de Wet en de Profeten. Ik heb dit verkeerd horen citeren in een debat dat ik met iemand uit de Hebrew Roots-beweging had. Hij dacht dat Paulus zei dat hij, Paulus, alles uit het Oude Testament onderhield. Het is duidelijk dat Paulus helemaal niet zoiets zegt.

Verder zegt hij:

Ik vertrouw net als zij op God en geloof dat de doden zullen opstaan, zowel de rechtvaardigen als de onrechtvaardigen.

In dit geval zegt hij dat zijn opvatting over de opstanding vrijwel overeenkomt met wat de Farizeeën geloven. Met andere woorden, wat hij zei is niet zo controversieel. Dat zou het niet moeten zijn, want er zijn Joden die dit geloven. Het is toegestaan dit te geloven. Sommigen van het Sanhedrin hier geloven het. Dus als dat datgene is waarvoor ik terechtsta, hoe kan dat dan een misdrijf zijn? Zelfs zij aanvaarden dat.

We weten dat de Farizeeën, als je dit nader bestudeert, geloofden in een opstanding van zowel de rechtvaardigen als de onrechtvaardigen op de laatste dag, wanneer de dode lichamen zouden opstaan. Paulus zei dat hij die opvatting ook aanhing, en we weten dat hij dat inderdaad deed, omdat hij het op veel plaatsen in zijn geschriften zei. Maar hier stelt hij dat zijn opvattingen over dit onderwerp eigenlijk niet verschillen van die van de Joden. Hij weet dus niet goed waarom het zo omstreden zou moeten zijn, of waarom zij er zo aanstoot aan zouden nemen.

20

Felix stelt het vonnis uit

Nu vers 22:

Toen Felix, die vrij nauwkeurig op de hoogte was van de Weg, dit gehoord had, verdaagde hij hun zaak, en zei: Als Lysias, de overste, gekomen is, zal ik een onderzoek instellen naar uw zaak.

HANDELINGEN 24:22

We lezen niet dat commandant Lysias ooit inderdaad naar beneden kwam. Ook lezen we niet dat Felix daarna nog een onderzoek instelde of een beslissing over de zaak van Paulus nam, wat heel verdrietig is. Er staat dat Felix nauwkeuriger kennis had van de Weg, waarmee het christendom wordt bedoeld. Dus hoewel Felix niet veel over deze specifieke zaak wist, was hij enigszins bekend met de christelijke boodschap. Hij wist ervan en was er enigszins mee vertrouwd. Hij zei: 'Ik zal hierover nadenken, maar ik neem geen beslissing voordat Lysias naar beneden komt.'

Welnu, Lysias kwam nooit naar beneden, dus Paulus kreeg na deze zitting hier geen verdere hoorzitting. Eigenlijk had Felix moeten zeggen: 'Goed, ik heb jullie gehoord en ik heb Paulus gehoord. Ik zie hier geen enkel bewijs. Ik zie geen getuigen die hebben gezien dat hij regels overtrad. Ik laat de gevangene vrij.' Dat had hij moeten doen. Maar later, in vers 27, staat dat hij Paulus gevangengehouden achterliet omdat hij de Joden ter wille wilde zijn.

In deze resterende verzen aan het einde van dit hoofdstuk stuurt hij de Joden eenvoudig weg: 'Ik zal de zaak later behandelen, wanneer Lysias naar beneden komt.' In vers 23 staat:

En hij gaf de hoofdman over honderd opdracht Paulus in hechtenis te houden, maar onder betere omstandigheden, en niemand van de zijnen te verhinderen hem van dienst te zijn of naar hem toe te komen.

HANDELINGEN 24:23

Hij liet hem niet vrij uit de gevangenis, maar hij liet hem minder streng bewaken. Hij wist dat Paulus geen misdadiger was. Hij wist dat Paulus niet schuldig was. Waarschijnlijk wist hij ook dat Paulus, als hij één voet buiten dit specifieke pretorium zette, door een menigte uiteengetrokken of door sluipmoordenaars gedood zou worden. In zekere zin deed hij dit dus misschien gedeeltelijk als gunst voor Paulus, maar het was vooral om problemen met de Joden te vermijden.

De centurio kreeg het bevel Paulus onder betere omstandigheden vast te houden en niemand van de zijnen te verhinderen hem te verzorgen of te bezoeken. Het was daardoor alsof Paulus daar in de gevangenis enigszins een woning kon inrichten: mensen konden hem bezoeken en hem benodigdheden brengen.

21

Felix houdt Paulus twee jaar gevangen

En na enige dagen kwam Felix daar met zijn vrouw Drusilla, die een Jodin was. En hij ontbood Paulus en hoorde hem over het geloof in Christus.

HANDELINGEN 24:24

Hij wilde dus werkelijk over het geloof horen. Misschien was zijn vrouw geïnteresseerd. Hij en zijn vrouw lieten Paulus bij zich komen voor een persoonlijk gesprek, of voor een preek in besloten kring, zouden we kunnen zeggen.

En toen hij sprak over rechtvaardigheid, zelfbeheersing en over het toekomstige oordeel, werd Felix zeer bevreesd en antwoordde: Nu kunt u gaan; wanneer ik gelegenheid heb, zal ik u weer laten halen.

HANDELINGEN 24:25

Blijkbaar heeft zich geen geschikt moment voorgedaan, want er staat:

En tegelijkertijd hoopte hij ook dat Paulus hem geld zou geven om losgelaten te worden. Daarom ontbood hij hem ook dikwijls en sprak hij met hem.

HANDELINGEN 24:26

Hij hoopte op steekpenningen, zodat hij hem misschien zou vrijlaten. Hij wist dat Paulus eigenlijk niet rechtvaardig kon worden vastgehouden, maar hij wilde hem niet vrijlaten als er een kans bestond geld van hem te krijgen. Om de een of andere reden bood Paulus hem geen steekpenningen aan om vrij te komen. Dat was blijkbaar nog een reden waarom Felix hem vasthield.

Maar toen er twee jaar verstreken was, kreeg Felix Porcius Festus als opvolger; en Felix, die de Joden een gunst wilde bewijzen, liet Paulus gevangen achter.

HANDELINGEN 24:27

Met Paulus had Felix een heet hangijzer in handen: een man van wie hij wist dat hij onschuldig was, en een man die hem bepaalde dingen over God kon vertellen waardoor Felix uit schuldbesef zou beven. Paulus sprak over gerechtigheid, zelfbeheersing en het komende oordeel. Dat waren niet per se dingen waar een genotzuchtige Romein naar wilde leven. Hij wilde zichzelf niet beheersen. Misschien

wilde hij het land beheersen, maar hij wilde zichzelf niet beheersen. Paulus sprak over de noodzaak daarvan, en Felix voelde blijkbaar aan dat Paulus gelijk had, en hij werd bang. Hij beefde.

Hij zei: ‘Goed, Paulus, dat is genoeg voor vandaag. Ik laat je weer roepen wanneer ik er klaar voor ben.’ Blijkbaar liet hij hem inderdaad nog een paar keer roepen, maar nooit om hem vrij te spreken of te zeggen: ‘Goed, je hebt gelijk. Ik laat je gaan.’

Toen het moment aanbrak waarop Festus Felix zou opvolgen, dacht Felix in plaats daarvan: ‘Ik wil deze man niet laten gaan, want dan zullen de Joden werkelijk woedend zijn. En wanneer Joden woedend worden, doen ze waanzinnige dingen. Ik wil hem ook niet houden. Ik wil hem niet veroordelen, want hij is nergens schuldig aan. Dus ik schuif dit gewoon door naar Festus en laat hem zich er maar zorgen over maken.’ En zo liet hij Paulus gevangengehouden achter.

Het gevolg was dat Paulus daar in Caesarea twee jaar gevangenzat, omdat de Romeinen uiteindelijk niet over zijn zaak beraadslaagden. Hij kwam pas uit Caesarea weg toen hij zich op de keizer beriep, zoals we in het volgende hoofdstuk zullen zien. Hij beriep zich met zijn zaak op de keizer, dus moesten ze hem naar Rome sturen. Maar in wezen gebeurde er twee jaar lang niets met zijn zaak, behalve dat hij blijkbaar wel de gelegenheid kreeg om meer dan eens tegenover Felix en zijn vrouw te getuigen.

Toen Paulus tot bekering kwam, werd hem gezegd dat hij tegenover koningen en machthebbers enzovoort een getuige zou zijn. Dit is een van de manieren waarop God dat zo heeft geleid. Hij liet hem als gevangene in het paleis van de gouverneur verblijven, en Paulus kreeg inderdaad meer dan eens de gelegenheid om tegenover hem te getuigen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Handelingen 22:22
- Handelingen 22:21
- Filippenzen 3:12

- Handelingen 22:23
- Handelingen 22:24
- Handelingen 22:25
- Handelingen 22:28
- 2 Korinthe 11:23
- 2 Korinthe 11:25
- Handelingen 22:29
- Handelingen 22:30
- Handelingen 24:27
- Handelingen 23:1
- Handelingen 23:4-5
- Handelingen 23:6
- Handelingen 23:8
- Handelingen 23:7-9
- Handelingen 23:10
- Handelingen 23:11
- Handelingen 27:22-24
- Handelingen 23:12
- Handelingen 23:13
- Handelingen 23:14-15
- Handelingen 23:16
- Handelingen 23:17
- Handelingen 23:18
- Handelingen 23:20-21
- Handelingen 23:23-24
- Handelingen 23:26-27
- Handelingen 23:28-29
- Handelingen 23:30
- Handelingen 23:33-35
- Handelingen 24:1-5
- Handelingen 24:6
- Handelingen 24:7
- Handelingen 24:8-9
- Handelingen 24:10

- Handelingen 24:11
- Handelingen 24:12
- Handelingen 24:13
- Handelingen 24:14-19
- Handelingen 24:20-21
- Handelingen 24:22
- Handelingen 24:23
- Handelingen 24:24
- Handelingen 24:25
- Handelingen 24:26

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.